

Labrador Joy houdt met zijn baas Alex van Eck (foto onder) een schoonmaakactie in de Middelwaard, een recreatiegebied langs de Lek bij Vianen.

Foto's Jiri Buller / de Volkskrant

REPORTAGE AFVALJACHT

Zoek fles! Joy ruimt de rommel op

Een ict-manager leerde zijn hond afval te verzamelen en hoopt dat anderen zijn voorbeeld snel zullen volgen.

Marjon Bolwijn
Vianen

Joy (6) hijgt opgewonden en is haast niet te houden. De bruine labrador is deze warme doordeweekse middag met een missie in de Middelwaard, een recreatiegebied in een uiterwaard langs de Lek bij Vianen. Ze gaat de rommel opruimen die zonnebaders, wandelaars en feestgangers hebben achtergelaten.

De dagelijkse wandelingen met de baas zijn veel leuker geworden sinds Joy de jacht op rondslingerende plastic flessen, drinkpakjes en blikjes heeft ontdekt. Eén keer per week rijdt Alex van Eck (44) zijn 'gabber' voor een grote schoonmaak naar de Middelwaard, een eldorado voor loslopende honden. Telkens weer verbaast hij zich over de hoeveelheid troep die recreanten achterlaten in dit mooie natuurgebied. Meer nog dan in zijn woonbuurt in het nabijgelegen IJsselstein is hij erop gebrand deze plek met Joy af te stropen. 'Afvallend dat hier is achtergelaten waait weg, gaat de rivier in en komt in zee terecht, waar de plastic soep al immers is.' Dat wil hij voorkomen.

Bij een barbecueplaats kan Joy haar lol op. Tientallen witte plastic bekertjes, frisdrankflessen, bierblikjes en lege zakken chips omringen een berg as. Druk kwispelend wacht ze op de orders van haar baas. Zodra 'zoek fles' klinkt, speurt ze in hoog tempo het terrein af, verzamelt plastic flesjes en blikjes en levert de buit af bij haar baas. Afval waar Joy in haar opwindende aanvoorbijloopt, raapt Alex van Eck zelf op. De labrador waagt zich ook even aan de blikjes tussen de as, maar draait zich snel weer om. Het zal het stof en de stank van verbrand hout zijn die haar irriteren, vermoedt haar baas. Joy trekt een sprint naar de Lek voor een verkoolde duik in de rivier.

Lang blijft ze niet weg. Nadat ze haar nattelijf heeft drooggeschud, breidt de labrador het jachtterrein uit naar de zandvlakte onder een viaduct. Koeien hebben er de schaduw opgezocht, evenals een man in pak met een blonde vrouw naast zich in een glimmende auto die onder de A2 staat geparkeerd. Rond de verkoolde restanten van een kampvuur verzamelt Joy in hoog tempo de overblijfselen van een drankgelag. Na twintig minuten speuren is

Na twintig minuten speuren is de eerste afvalzak vol.

de eerste afvalzak vol. Joy krijgt een compliment en een koekje en volgt haar baas naar een van de vele afvalbakken in de Middelwaard. 'Een schoner Vianen ligt voor het oprapen' staat in dikke zwarte letters op een wit bord. De klep gaat open. De buit maakt een doffe plof. 'Hij is altijd leeg', zegt Van Eck.

In de zomer van 2016 werd hij 'wakker'. Met zijn gezin vierde hij vakantie op Curaçao en schrok zich lam van de troep op de stranden, tot koelkasten en autobanden aan toe. Hij richtte de stichting Keep our island clean op en benaderde duikscholen,

ondernemers en de overheid om gezamenlijk een grote schoonmaakactie op touw te zetten. Een jaar later gaf hij het op bij gebrek aan medewerking.

Thuis, tijdens de dagelijkse wandelingen met zijn hond, begon hem op te vallen dat Nederlanders er ook wat van kunnen. Langs de weg, in struikgewas, op de stoep en in natuurgebieden, overal zag hij zwerfafval liggen. Hij ergerde zich groen en geel aan deze nonchalance van de medemens en besloot er niet meer aan voorbij te lopen. Als ik toch de hond bij mij heb, waarom zouden we het niet samen doen, bedacht

Van Eck. Hij prikte een paar gaatjes in een petfles, stopte er een koekje in, gooide de fles de tuin in en gaf Joy de opdracht de fles op te halen. Na drie weken trainen haalde de hond de fles ook op als er geen koekje in zat. Blikjes en kartonnen drinkpakjes werden aan het repertoire toegevoegd. Sinds de zomer van vorig jaar gaan man en hond dagelijks op strooptocht.

Omdat de normaal vrij rustige Joy door dit nieuwe spel in vrijwel permanente staat van opwinding verkeerde, kocht zijn baasje een jasje voor hem, met het logo 'Enjoycleaningup'. Zodra het jasje aangaat, weet Joy dat er gewerkt gaat worden. Is het jasje uit, dan is ze de rust zelve.

'Als je alleen afval opruimt, voel je ze zo'n boomknuffelaar op geitenwollen sokken. Samen met je hond is het een leuk spel, dat ook nog eens de aandacht trekt van mensen die ik tegenkom', zegt Van Eck. Zo hoopt hij andere hondenbezitters te inspireren zijn voorbeeld te volgen. Zijn oudste zoon maakte het Instagramaccount @enjoycleaningup. De eerste hondenbezitter die liet weten hetzelfde te gaan doen, woont in het Amerikaanse Texas, vertelt Van Eck. De ict-manager is een samenwerkingsverband aangegaan met de hondenscholen van Martin Gaus, waar nu 120 Nederlandse hondenbezitters hun huisdier laten trainen in de afvaljacht.

Van Eck wil huiswaarts keren met Joy als hij ineens iets ziet glinsteren in een recreatieplas in de Middelwaard. Om Joy het juiste spoor te wijzen gooit hij een steen in de richting van de dobberende petfles. De labrador springt het water in en zwemt de steen achterna, maar keert onverrichter zake terug. Na drie nieuwe pogingen begint ze het door te krijgen, zwemt op de prooi af, klemt die tussen haar kaken en ploegt terug naar de waterkant, om de zware, met water volgelopen colafles trots af te leveren bij haar baas.

De Middelwaard is weer schoon voor vandaag. Nou ja, bijna. De groepjes jongeren die op de strandjes liggen te zonnen hebben zich omringd met lege flesjes, bekertjes en chippzakken. Van Eck: 'We gaan vanavond als het rustig is wel even terug om ook dat op te ruimen.'